

**SAMARQAND AVTOMOBIL VA YO'LLAR
KASB-HUNAR KOLLEJI**

**YO'L HARAKATI QOIDALARI VA HARAKAT
XAVFSIZLIGI FANIDAN**

REFERAT

***Mavzu: Yo'llarda va transport vositalarida harakatlanish
qoidalari***

O'qituvchi: Shodiyev Fazliddin

Samarqand-2016

YO'L HARAKATI XAVFSIZLIGI QOIDALARI

KO'CHA VA YO'LLARDA O'QUVCHI O'ZINI QANDAY TUTISHI LOZIM?

Piyodalarga yo'lakchalarda va maxsus piyodalar yo'lkasida yurishga ruxsat etiladi. Shunday joylar bo'lmasa, yo'l chekkasidan yoki velosiped yo'ikasidan harakatlaning. O'ng tarafdin, mashinalar yo'nalishi bo'yicha harakatlaning. Unutmana! Transport vositalari oqimiga qarab, chap tomondan yurish xavfsiz hisoblanadi. Ko'cha va yo'llarda o'ynamang! Transport vositasiga osilmang!

"Velosipedlarda harakatlanish man etiladi" belgisi

"Piyodalarning harakatlanishi man etiladi" belgisi

Chang'i, g'ildirakchali konki va skeytbordda faqat to'silgan maydonlarva bog'larda uching! Yo'lning transport vositasi qatnaydigan qismiga chiqmang. Agar, ko'cha yoki yo'lni kesib o'tish zarur bo'lsa, velosipeddan tushib oling, skeytbordni esa qo'lingizdaushlang.

TRANSPORTDA YURISH QOIDALARI

JAMOAT TRANSPORTIDA

Transport vositasiga chiqishda: Transport vositalarini bekatlarda kuting, yo'ning transport vositasi qatnaydigan qismiga chiqmang. Avtobus, trolleybus, tramvay va boshqa transport vositalariga ular batamom to'xtagandan so'ng chiqing. Jamoat transportiga chiqish orqa eshikdan, tushish esa old eshikdan amalga oshiriladi. Avtobus, trolleybus, tramvayga ular harakatlanayotgan paytda sakrab chiqmang, orqasiga osilmang, zinapoyalarida turmang.

"Avtobus yoki trolleybus to'xtash joyi" belgisi

"Taksi to'xtash joyi" belgisi

"Tramvay to'xtash joyi belgisi"

KO'CHA VAYO'LLARDAN O'TISH

Yo'lning transport vositasi qatnaydigan qismini, faqat yer osti va yer usti o'tish joylaridan va "Piyodalarning o'tish joyi" belgisi mavjud joylardan kesib o'ting. Bunda o'zingizni erkin tutib avtomototransport vositalari yo'qigiga ishonch hosil qilib, ko'cha va yo'lni tik perpendikulyar holda kesib o'ting.

"PIYODALAR O'TISH JOYI" BELGILARI

"Yer usti piyodalar o'tish joyi" belgisi

"Yer osti piyodalar o'tish joyi" belgisi

"Svetofor orqali yo'lda harakatlanishni tartibga solish" belgisi

"Velosipedlarda harakatlanish man etiladi" belgisi

"Harakatlanish taqiqlanadi" belgisi

SVETOFORISHORALARI (SIGNALLARI)

Svetofor yoki yo' l harakatini tartibga soluvchi yo' l noziri bor joylarda ko' chadan ishora (signal) bo' yicha o' ting . Yo' l harakatini tartibga soluvchi yoki svetofor yo' q joylarda yo' l ning qatnov qismini transportlarga xalal bermasdan , o' zingizni erkin tutib , ikkilanmasdan kesib o' ting . Ikki tomonlama harakatlanish tashkil etilgan ko' chani kesib o' tishdan oldin to' xtab , chapga qarang va transport vositasi bo' lmasa , o' tishni boshlang . Yo' l ning o' rtasiga borib , o' ngga qarang . Agar yaqin masofada transport vositasi bo' lsa , xavfsiz joyda yoki ko' chaning o' rtasida kutib turing , yo' l bo' shagach harakatda davom eting

"Velosipedlarda harakat qilish" belgisi

Yo'lovchilar harakati" belgisi

Esingizda tuting! Yo'ining transport vositasi qatnaydigan qismida yo'l-yo'l chizig'i bir tarafga ikkitadan ortiq bo'lsa va harakatdagi transportlarning signallari va chiroqiari yoqilgan holatda bo'lsa, bu tez yuradigan transport vositalari qatnaydigan yo'l hisoblanib, uni kesib o'tmang!!!

JAMOAT TRANSPORT! SALONIDA:

Salonga kirgan zahoti, o'rtasiga o'tib oling, chiqish maydonchalarida to'xtab turmang. Keksa odamlarga, nogiron va yosh bolali yo'lovchilarga joy bering. Jamoat transportida shovqin qilmang va baland ovozda so'zlashmang. Haydovchini ishidan chal- g'itmang. Oynalardan boshingizni chiqarmang. Agar chiqish bekatingiz yaqinlashib qolgan bo'lsa, awalroq harakatqilib chiqishga hozirlik ko'ring.

TRANSPORTDAN TUSHISHDA: Transport vositasi batamom to'xtab bo'lgandan so'ng tushing. Tramvaydan tushib, transport qatnaydigan joyda turib qolmang va avval o'ng tomonga qarab yaqin lashib kelayotgan transport vositasi bo'lmasa, yo'lkadanyuring.

Avtobusning yoki trolleybusning orqasidan, Tramvayning o'ting oldidan o'ting

AVTOBUS YO 'L-TRANSPORT HODISASIGA UCHRAGANDA:

Avtobusdan chiqib ketish uchun eshiklardan, qopqoqli shamollatish tuynuklaridan, halokatdan chiqish uchun mo'ljallangan derazalardan foydalaning. Yo'l-transport hodisasidan so'ng sarosimaga tushmasdan vaziyatni ko'zdan kechiring. U qaysi holatda ekanligini bilib, so'ng chiqishga harakat qiling.

TRAMVAY YOKI TROLLEYBUS YO'L- TRANSPORT HODISASIGA UCHRAGANDA

Tramvay, trolleybus salonida sarosimaga tush masdan vaziyatni ko'zdan kechiring. U qaysi holatda ekanligini aniqlab, tutqichga tegib ketmaslikka harakat qilib sakrab tushing, chunki vagon elektr tokida bo'lishi murnkin.

AVARIYA HOLLARIDA AVTOBUSDAN CHIQISH:

- 1. eshik**
- 2. shamollatish tuynuklari**
- 3. halokatdan chiqish uchun mo'ljallangan derazalar**

METRO

METROGA KIRAVERISHDA:

Aylanma g'ov (turniket) orqali bepul o'tishga urinmang: bu xavfli (tabaqalarning zarb bilan urishi jarohatga olib kelishi mumkin).

Birinchi xavfli joy - aylanma g'ov

ESKALATORDA: Ogoh, xushmuomala va ehtiyotkor bo'ling. Shovqin qilmang va ba- land ovozda so'zlash- mang. Eskalatorda yugurmang, uning harakatiga qarshi turmang, tutqich hamda zinalarga buyumlarni qo'ymang va o'tirib olmang. Eskalatordan tushayotganda to'xtab qolmang, tiqilinch holatni yuzaga keltirmang. Tezlik oshib ketsa yoki eskalator yaroqsiz holatga kelsa, tezda boshqa eskalatorga o'tib oling. Tangalar va boshqa mayda jismlarni eskalatorga tashlamang.

Birinchi xavfli joy - aylanma g'ov

Ikkinchi xavfli joy- eskalator

PLATFORMADA

Platforma chekkasiga yaqinlashmang, belgilangan chegaradan o'tmang. Poyezd batamom to'xtamaguncha vagonlar yoniga yaqinlashmang. Relsga tushib qolgan narsani o'zboshimchalik bilan ko'tarmang, stansiyadagi navbatchini chaqiring.

VAGONDA

Agar poyezd yer osti yo'lida (tunelda) to'xtab qolsa, metropoliten xodimlari va mashinist ko'rsat-malarini bajaring. Yelkangizdagi og'ir sumka yoki rukzakni tushiring. Har qanday xavfli holatda poyezd haydovchisi bitan tezkor aloqani jo'r'tinchi o'rnatib, tugmani bosib, vagon xavfli joy - raqamini, shoshilmasdan nima vagon bo'lganini tushintiring.

Jamoat transportida, metroda yurganda ogoh bo'ling! Egasiz qoldirilgan sumka, paket va boshqa narsalami ko'rganda shu zahoti ichki ishlar xodimlariga yoki poyezd mashinistiga xabar hering. Shu narsalar ichida portlovchi moddalar bo'lishi mumkin. Qo'lingiE bilan tegmang, atrofda turgan odamlarni xavf haqida ogoh qiling.

Uchinchi xavfli joy-perron (platforma)

AVTOMOBILDA

Agar 12 yoshga to'lmagan bo'lsangiz, oldingi o'rin-diqa o'tirmang. Avtomobilga o'tirgach, xavfsizlik kamarinitaqiboling. Avtomobilda o't o'chiruvchi moslama va dorilar turadigan quticha qayerda joylashganligini eslab qoling. Harakatlanish vaqtida ogoh bo'lib, diqqat bilan yo'lni kuzatib boring.

TEMIR YO'LDA

Temir yo'llarda, ayniqsa, temir yo'l kesish- malarida, ogohlantirish belgilari qo'yilgan joylarda yurmang, o'ynamang. Poyezdlar tagiga kirmang,

piyodalar ko'priklari va o'tishjoylaridan foydalaning. Poyezd kelishi arafasida, platforma chekkasida turmang va yugurmang. Poyezd batamom to'xtamaguncha vagon oynalaridan boshingizni chiqarmang. Poyezd haraxatlan- gan vaqtda tamburning tashqi eshiklarini ochmang va sakrab tushmang,

TATILDA:

Ko'chaga chiqishdan oldin, ushbu xavfsizlik qoidalarini to' liq o'qib, organing:

Ota-ona ruxsatisiz bemaqsad ko'chaga chiqmang. Mahallalarda, dahalarda belgilangan joylarda o'ynang va transport harakatiga xalaqit bermang, o'z xavfsizligingizni ta'minlang. Oromgohlarga borishda ushbu xavfsizlik qoidalariga to'liq rioya qiling. Ko'cha va yo'llarda yurish qoidalarini amalda bilmasangiz, kattalar nazoratida chiqing.

MAKTABDA:

IV. Iaktabga borish va kelishda o'rganib chiqilgan "Uy - maktab - uy" yo'nalishi orqali harakatlaning. Transport vositasiga chiqishda yuqoridagi talablarni to'liq bajaring. Yo'l harakati Qoidalarini qunt bilan o'rganing va uni o'zgalarga ham o'rgating. Birinchi tibbiy yordam ko'rsatish qoidalarini o'rganing va ularni amalda biling. Voyaga etmaguncha transport vositasini boshqarmang. Ota-onaning o'git, nasihatlariga quloq soling, o'zboshimchalik qilmang.

YO'L -TRANSPORT HODISALARI (YTH) SODIR BO LGANDA, BIRINCHI TIBBIY YORDAM

YORDAM BERISH QOIDALARI

Murakkab bo'lmagan me'yorlar va qoidalar o'qib, o'rganilib, uning talabiari to'liq bajarilsa, shikastlanishga va o'limga olib keluvchi ko'p hodisalarning oldini olish mumkin. Ularga amal qilsangiz, o'zingiz va yaqin kishilaringizning hayotini saqlab qolishingiz mumkin. Ehtiyot choralari ko'rilishiga qaramay, baribir yo'llarda baxtsiz hodisalar bo'lib turadi. Agar Siz shunday vaziyatga tushib qolsangiz yoki yordam berishga qaror qilgan bo'lsangiz, quyidagi qoidalariga amal qiling.

QUYIDAGI HOLATLARDAJAROHATLAR HAYOT UCHUN XAVFLI BO'LADI:

- bosh yoki tanaga kuchli zarba berilganda;
- elektrtokita'sirida;
- d) portlashda.

BOSHVA UMURTQA POG'ONASINING JAROHATLARI:Bosh va umurtqa pog ' onasi jarohatlarining beigilari darhol yoki kechroq namoyon bo ' lishi mumkin

.

JAROHAT BELGILARI

— Es-hushi darajasining o'zgarishi; uyquchanlik, hushning noaniqligi, hushdan ketish.

— Bosh, bo'yin yoki ko'krak qafasining orqa devorida qattiqog'riq yokibosimhissi.

- Qo'l va oyoq, barmoqlarida sanchiq, yoki sezuvchanlikning yo'qolishi.
- Tana biron-bir qismining harakat qobiliyatini yo'qotishi.
- Boshda yoki umurtqa pog'onasida g'ayri tabiiy bo'rtiqsimon hosilalarning paydo bo'lishi.
- Quloqlar yoki burundan qon yohud orqa miya suyuqligi kelishi.
- Bosh, bo'yin yoki ko'krak qafasining orqa devori sohasidan qon ketishi.
- Nafas olish va chiqarishning qiyinlashishi.

• Ko'rish qobiliyatining buzilishi.

• Ko'ngil aynishi yoki qayt qilish.

—Ko'z qorachiqclarining har xil kattalikda bo'lishi.

—Tana muvozanatini yo'qotish.

— Bosh qismida, ko'zlar va quloqlar atrofida ko'kimti